Afgebroken dec 1992

Heerweg 8

Als we van Hushoven over Laar naar Nederweert gaan, komen we bij het zeer oude gehucht "De Raak". Hierdoor liep vroeger een weg van de stad naar Nederweert, de zogenaamde Heer- of Heirbaan. Vele boerderijen hebben hier het landschap gesierd, zoals "bij Tirium", „bij Nauts", "bij Metsers", "bij Cluije", "bij Bokken", "bij Ares", "bij Gansewinkel", "bij Kiggen" en "bij Keppels".
Het merendeel is verdwenen of grondig verbouwd.
Des te opvallender is de boerderij die vroeger bekend was onder de naam "bij Halfers Marie". Vermoedelijk is die uit ± 1700.
De boerderij ligt met de achterzijde op het noord-westen, vlak langs de Heerweg.
Met de voorkant leunt ze bijna tegen buurmans boerderij, die van oorsprong mogelijk ouder is. De voordeur met de woonkeuken ligt op het zuid-oosten. Een ligging, die algemeen werd toegepast in de 18de en ook wel in de 19de eeuw.
De boer hield bij het bouwen rekening met grond, wind, regen en zon, maar ook met de financiën en de grootte van het gezin. Als men zelf groeide, groeide de boerderij mee, en dat is een wezenlijk verschil met het bouwen in deze tijd.
Rondom de grote keuken met open haard, zijn slaapkamer, "gooj-kamer" met bedkoetsen, en opkamer met boogkelder gesitueerd. De open haard ligt tegen de "gooj-kamer"-muur en dat is een belangrijk verschil met boerderij Hushoverweg 61, die daar door - zeker qua stijl - iets vroeger gedateerd dient te worden.
In het verleden heeft de boerderij meerdere kleine veranderingen ondergaan. Vooral aan goede slaapgelegenheden heeft het hier ontbroken. De oplossing is gezocht in het verkleinen van de keuken, waardoor een tegen de stal gelegen slaapkamer ontstond. Later werd ook de paardestal tot slaapkamer omgebouwd. Achter het woongedeelte ligt de stal, die via een ronde, dubbele deur bereikbaar was. Deze deur is verdwenen en door een kleinere vervangen. Het "stört" ligt in de zijbeuk met een deur naar buiten. Hier lag vroeger de waterput, maar deze heeft moeten wijken voor de weg. Het "stört" was de plaats waar de boerin het nat knoeiwerk deed zoals de afwas, de was, het inmaken en slachten. In de keuken werd gekookt en gegeten. Hier werden ook de avonduren doorgebracht.

Door veranderingen, zoals verdeling werk-vrije tijd, beschikbare woonruimte en comfort zijn de verschillende functies van ruimten in de loop der tijd veranderd en verschoven.
Achter het "stört" en de stal ligt dwars in de boerderij de "din", bereikbaar via grote, dubbele deuren. Daarnaast, afgescheiden door een lage muur, helemaal achter in de boerderij, lag de bermplaats, maar deze is verdwenen doordat de boerderij zes meter werd ingekort.
De boerderij behoort tot de dwarshuisgroep (dwars ingedeeld) en is van het langgeveltype, zoals we dat in de zuiverste vorm op de Noordbrabantse zandgronden zien.
Woonhuis, stal en bedrijfsgedeelte liggen naast elkaar en evenwijdig aan de weg onder één kap. Ramen, voordeur en staldeuren zijn in de lange gevel geplaatst.
Ook dit gebouw staat, evenals de

Foto: Fotostudio Ad Meewis

Beej Halfers-Marie

Schouw

Inkijk kelder

eerder besproken boerderijen, op gebinten.
De kapconstructie, die hoofdzakelijk een rieten kap droeg, is opmerkelijk lichter als bij "Maessen-Giel". Volgens de laatste bewoners, de familie Jacobs-van Gansewinkel, heeft de boerderij, met uitzondering van een verbouwd bakhuis, geen aparte schuur of andere bijgebouwen gehad. Wel was het bakhuis vroeger veel groter.
Het was tevens varkensstal en toilet. Gemakkelijk was het niet als je 's nachts buiten naar " 't huuske" moest. "Maar ondanks dergelijke kleine ongemakken heb ik er zestig jaar graag en goed gewoond" aldus Lies Jacobs van Gansewinkel.
Het was er rustig, en je kende de mensen, en daarbij hoorde ook Halfers Marie. Als buurmeisje heeft ze meermalen moeten helpen als Marie geen zin had om haar koe en twee varkens te verzorgen. Ze kroop dan in bed en zei tegen Lies, dat ze "ongemoodj" was.
Van Halfers-Marie gaat het verhaal, dat ze de in die tijd opkomende begrafenisverzekering onnodig vond. Ze meende, dat ze bij haar dood zonder deze begrafenisverzekering beslist niet aan de straat zou blijven staan.
"De kerk is geen haas", zei Halfers-Marie, en in tegenstelling tot het gebruik ging ze op reis zonder eerst naar de kerk te zijn geweest.
Achter de boerderij van Halfers-Marie ligt de boerderij van de familie van Gansewinkel. Van deze boerderij beweert men, dat dit het geboortehuis is van de heilige Antonius. Van het hier vlakbij staande kruisbeeld wordt gezegd, dat het is opgericht ter ere van Antonius van Weert, een van de minderbroeders Franciscanen die in Den Briel zijn opgehangen. Het heeft volgens anderen oorspronkelijk bij het geboortehuis van Antonius op Rosveld gestaan, op de grens van Weert en Nederweert.
Raker-inwoners zouden het naar hun buurtschap hebben gehaald om het te plaatsen bij het huis, waarvan zij dachten, dat dit het geboortehuis was.

Foto's: Fotostudio Ad Meewis